

NAHUM

Kern

De profeet Nahum profeteert de wraak van God over Assur en de (hoofd)stad Nineve. God rekt af met de wreedheid en de hoogmoed van mensen. Daarin zien we zijn goedheid. En dat troost degenen die op God vertrouwen. Nahum betekent troost.

Kerntekst

Het principe van Gods wraak staat duidelijk in Rom. 12:19-21: 'Neem geen wraak, geliefde broeders en zusters, maar laat God uw wreker zijn, want er staat geschreven dat de Heer zegt: 'Het is aan mij om wraak te nemen, ik zal vergelden.' Maar 'als uw vijand honger heeft, geef hem dan te eten, als hij dorst heeft, geef hem dan te drinken. Dan stapelt u gloeiende kolen op zijn hoofd'. Laat u niet overwinnen door het kwade, maar overwin het kwade door het goede.' Als er gewroken moet worden – laat onze rechtvaardige God het dan doen. Hij gaat er met zijn goedheid overheen.

Lijnen

Jona laat Gods genade over Nineve zien (ca. 770 v.C.). De profeet Nahum, ruim 100 jaar later, profeteert Gods oordeel over deze stad (ca. 650 v.C.).

Micha slaat een brug tussen de genade en het oordeel. Hij zit qua tijd én boodschap tussen Jona en Nahum in: 'Hij zal ons bevrijden van Assur, wanneer het ons land binnenvalt.' (Micha 5:5)

Bij Jona toont God zijn geduld met Nineve. Bij Nahum zien we dat zijn geduld kan opraken. God wrekt zich op Assur, op Nineve, omdat het Israel en Juda onder de voet loopt.

Uitgelicht

God is Redder én Rechter

De woorden waarmee God zich aan Mozes bekend maakt (Ex. 34), worden in het OT meer dan 10x aangehaald. Meestal zonder het laatste deel, waarin God aangeeft dat zijn genade niet eindeloos is. Nahum is een uitzondering. Hij haalt wel die laatste donkere woorden van God aan:

Barmhartig en genadig,	Genadig en barmhartig,	
geduldig, trouw en waarachtig,	geduldig en trouw, en	De Heer is geduldig
die schuld, misdaad en zonde vergeeft,	tot vergeving bereid.	
maar die de schuldige zeker niet voor onschuldig houdt.		maar groot van kracht, ongestraft laat Hij niets.
Exodus 34	Jona 4	Nahum 1

Gods wraak

Nahum begint met een heftige tekst: 'De Heer is een wrekende God, een woedende wreker.' (1:2) God verbiedt ons onszelf te wreken. Mag Hij zich dan wel wreken?

Wreken is een term uit de rechtspraak en betekent evenwicht herstellen, recht verschaffen (Duits: Ausgleich schaffen = gelijk maken). Bij God gaat dat heel gecontroleerd, letterlijk recht: 'Een leven voor een leven, een oog voor een oog, een tand voor een tand, een hand voor een hand, een voet voor een voet, een brandwond voor een brandwond, een kneuzing voor een kneuzing, een striem voor een striem.' (Ex.21:23-25) Geen wraakzuchtige tekst dus, zoals bijv. Donald Trump wel denkt.

Menselijke wraak

Onze wraak is vaak irrationeel, onevenwichtig, buiten proporties, respectloos, cumulatief en nooit een oplossing. Wij projecteren deze menselijke wraak op Gods wraak in de bijbel. Maar hemelse wraak is dus van een heel andere orde. Dat maakt een groot verschil.

Misdaden van Nineve

Uit gevonden inscripties blijkt dat er in die tijd in Assur een heel wrede macht heerst:

- De stad veroverde ik, vernietigde ik, verwoeste ik, verbrandde ik met vuur.
- Het veld was te klein om ze te begraven. Met hun lijken damde ik de rivier.
- Tiglat Pileser laat de overwonnen aanvoerders levend spietsen.

Behalve wreed zijn de heersers van Assur ook hoogmoedig:

- Zo spreekt de god Assur: Van de hemelpoort daal ik af. Ik zal hen neerwerpen, door vuur laten verteren. Moge men het zien en mij prijzen dat ik Assur ben, de heer der goden. (inscriptie)
- Luister toch niet naar Hizkia, die u valse hoop geeft met zijn bewering dat de HEER u zal redden. Hebben de goden van andere volken hun land soms gered uit de handen van de koning van Assyrië? Als geen enkele god in staat is gebleken zijn land uit mijn handen te redden, hoe zou dan de HEER Jeruzalem kunnen redden? (2 Kon. 18)

Al dit onrecht is God zat en het gebral maakt hem jaloers: 'Hij duldt niemand naast zich.' (1:2)

God herstelt het evenwicht

Assur zegt: 'Ik zal hen neerwerpen, door vuur laten verteren.'

God zegt: 'Zijn woede is als een laaiend vuur.' (1:6) 'Vuur zal je grendels verteren.' (3:13) 'Vuur zal je daar verteren.' (3:15)

Een vuur voor een vuur, net zoals God het in Ex. 21 aangeeft (zie boven).

Ook historisch lijkt dit precies te kloppen. In 1842 zijn er resten van Nineve gevonden – sporen van vuur én weinig smeedwerk. Dit laatste komt overeen met de opdracht van God: 'Roof het zilver, roof het goud!' (2:10)

Troost

Nahum gebruikt één keer zijn eigen naam, het woord troost: 'Dan zal ieder die je ziet zich van je afwenden en zeggen: 'Nineve is verwoest!' Wie zal om haar rouwen? Waar vind ik iemand die je troost?' (3:7)

Voor Nineve geen troost. Wel voor Juda, het volk dat onder de voet wordt gelopen.

Zie zondag 19 van de Heidelbergse Catechismus (geschreven in de 16^e eeuw, in de tijd van geloofsvervolgingen).

Vraag 52: Welke troost (nahum) krijg je van de wederkomst van Jezus om te oordelen de levenden en de doden?

Antwoord: Dat ik bij alle moeite en vervolging met een opgeheven hoofd de Rechter uit de hemel verwacht. Hij zal al zijn en mijn vijanden aan de ondergang overgeven.

Dit is de troost van Nahum: het zeker weten dat God iets aan het onrecht gaat doen.

Hoe kan Juda er zo zeker van zijn dat Gods oordeel niet hen maar hun vijanden treft? In de tijd van Nahum is Josia koning. Hij is een kleinzoon van de godvrezende koning Hizkia en zet rigoureuze stappen om van Juda weer een volk dat God dient, te maken. Josia leeft van 639-609 v.C.: 8 jaar - koning, 16 jaar - bekering, 18 jaar - afgoderij verwoesten, 24 jaar - herstel tempel - wetboek gevonden! - Pesach vieren!, 27 jaar- Nineve valt.

Gods wraak op Nineve is een enorme troost voor het volk Juda.

Opgemerkt

Preken over Nahum

In de kerkgeschiedenis is er weinig over Nahum gepreekt, omdat het zo'n eenzijdige boodschap is. Opvallend zijn de preken van Origenes (250 n.C.) en Hieronymus (400 n.C.): 'Als God op aarde heeft gestraft, zal Hij dat niet nog eens overdoen.' Zij gaan er vanuit dat Nineve in de eeuwigheid niet nog een keer zal worden gestraft. Klopt dit? Het doet denken aan de tekst uit Ez. 16: 'Toch zal Ik hun lot ten goede keren, het lot van Sodom en haar dochters. Sodom en Samaria met al hun dochters zullen in ere zijn hersteld.'